

A

BIHARI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

Nagyváradon, 1900. április 6-án

SZABÓ KÁROLY esperes és KISS ELEK tanácsbíró
kettős elnöklése mellett tartott

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA :
AZ EGYHÁZMEGYE.

NAGYVÁRAD.

NYOMATOTT LASZKY ÁRMIN KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1900.

A

BIHARI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

Nagyváradon, 1900. április 6-án

S Z A B Ó K Á R O L Y esperes és K I S S E L E K tanácsbíró
kettős elnöklése mellett tartott

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA :
A Z E G Y H Á Z M E G Y E .

NAGYVÁRAD.

NYOMATOTT LASZKY ÁRMIN KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1900.

JEGYZÖKÖNYV,

felvétellett Nagyváradon, 1900. ápril hó 6-án, a bihari
ev. reform. egyházmegye tavaszi rendes közgyűlése
alkalmából.

Jelen voltak:

Szabó Károly esperes és *Kiss Elek* tanácsbíró kettős elnöklése mellett:

Biró János, Csillag Lajos, Szemes László, Nádudvari Lajos, ez utóbbi úgy is mint egyh. megyei közigazgatási közpénztárnok és Csák Máté egyházi, Hegyesi Márton, Miskolczy Árpád, K. Nagy Sándor és Szunyogh Péter világi tanácsbírák; Kocsis József lelkészgyámoldai pénztárnok, dr. Thury Kálmán egyh. megyei ügyész, dr. Várady Zsigmond világi, Sulyok István és Zsigmond Ferencz egyházi jegyzők.

Lelkészek: Szalay Pál, Kovács János, Bögös Lajos, Háger Miklós, Kiss Antal, Szigeti Elek, Leelőssy István, Holkó József, Zagyva Gyula, Rigó Lajos, Lévai Mihály, Bedő Károly, Séra Ferencz, Major Gyula, Bokros Benedek, Paulai Viktor, Borsos István, Nánási Imre, Doma Gyula, Makai Károly, Bethlendy Sándor, Konrád Géza, Szatmári László; Ablonczy Pál és Szabó Bertalan segédlelkészek.

Tanítók: Eszenyi Károly a tanító testület képviselőjében; Juhász Károly és Borsos József.

Képviselők: Nagy-Kerekiből: Kiss Mihály gondnok; Ártándról: Fülöp Lajos presbyter; Darvasról: Csapó Dezső presbyter; Pósalakáról: ifju Lőrincz István és Fekete János presbyterek; M. Keresztesről: Molnár Károly gondnok; Bojtáról: M. Pető Sándor gondnok; Fugyiból: Borsos József organista kántor és Erdődi András gondnok; Nagy-Szántó-

ról: Zétényi Kálmán gondnok és Pap Márton presbyter;
M.-Telkiből: Nagy Ferencz gondnok; Kis-Szántóról: ifju
Szücs István gondnok; Pelbárhidáról: Máté Imre presbyter;
H.K.-Kovácsiból: Zathureczky Albert gondnok.

Ezekén kívül számos hallgatók.

1. szám. Esperes Istenhez emelt buzgó imádság után:
a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

2. szám. Esperes fájdalmas érzéssel jelenti, hogy egy-
házmegyei gondnok Ritoók Zsigmond súlyos betegsége miatt,
dr. Miskolczy Ferencz világi jegyző szintén súlyos beteg-
sége miatt, a közgyűlés vezetésében, illetve annak tanács-
kozásában részt nem vehetnek.

A közgyűlés a bejelentést sajnosan veszi
tudomásul s felkéri Kiss Elek legidősb tanács-
birót e gyűlés folyamán a társelnöki szék
elfoglalására.

3. szám. Az egyházak képviselői beadott megbízó-
leveleik alapján

a fent kitett sorrendben igazoltatnak.

4. szám. Olvastatott az esperes időszaki jelentése a
mint következik:

Nagytiszteletű s Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés!

1. Időszaki jelentésemben, egyházaink életét egyenként
békésnek s az önfentartás és fejlődés küzdelemteljes útján
előre törekvőnek jelezhetem. Felekezetünket érintő sérel-
mekről, vagy nagyobb aggodalmat keltő szektáskodó moz-
galmakról, kitérésekről hozzám jelentés sehonnan sem tétetett,
sőt a lelkésztársak nagy többsége megkezdette és folytatja
rendes kötelességei teljesítése mellett, a belmissiói munkákat
is, a szegények gondozására, az egyházi adó terhe miatt
nehézhelyzetű szegényekre általában több erő és segély
fordított, mégis az egész hazánkban minden vonalon elő-
nyomuló s felekezetünket romlással fenyegető klerikalismus,
ultramontanizmus és jesuitizmus, a maga hatalmával és ren-
delkezésre álló sok eszközeivel, különösen a reversalisok
kierőszakolásával s a lélekvásárlás nemszűnő munkájával,
főként a vegyes vallású községeinkben s Nagyváradon, a
lehető legnagyobb vigyázatra int s erőnk kifejtésére a

gyengék megtartásában a legnagyobb buzgósággal s áldozatkészséggel, folytonos munkára kötelez, különösen a gyermekek és növendékek ev. ref. vallásos neveltetésének a családokban és iskolákban eredményesebbé tételére, lehető ellenőrzésére ösztönöz! Mely okokból tisztelettel kérem a közgyűlést, hogy a lelkésztársak mellett, — kik a legbuzgóbb munkásság mellett is, magukban a védelem munkájára elégtelenek, — méltóztassék felhívni az egyházak presbytereit és a tanító urakat is, hogy tekintettel a helyenként különböző módon mutatkozó veszélyre, vegyenek részt egyházunk s iskoláink megtartásának nehéz munkájában s mint királyi papság apostoli buzgósággal szolgálják egyházunk és vallásunk érdekeit, a lelkész uraknak lehetőleg segítségökre legyenek!

2. Tanügyünkről ezen alkalommal csak annyit jelenthetek: hogy a tanító hiány miatt több helyeken, kényszerűségből olyan egyének alkalmaztattak ideiglenesen, a kik rendes viszonyok között segédtanítókul sem volnának alkalmazhatók. Továbbá hogy a tanítás járványos betegség miatt szünetelt: Furtán scárlát miatt november 27-kétől, a fiiskolában 1, a leányiskolában 3 hónapig; Nagy Kerekiben vörheny miatt február 12-től márczius 5-ig; K.-Nagy-Réven az állami iskolákban márczius 7-ke óta szünetel.

3. Halálozás a mult évi szeptember 29-kétől a lelkészi karban ugyan nem történt, de érzékeny veszteség érte egyházmegyénket dr. Fazekas Imre ügyészünk 1899. évi december 23-kán váratlanul bekövetkezett megdöbbentő halálával. Az egyházmegyénk s egyházmegyei pénztáraink érdekében tiz és félévig buzgó odaadással működő tevékeny ügyész munkaereje teljességében, 43 éves korában vesztette el lelke egyensúlyát s szüntette meg hasznos életét s az ahhoz kötött sok szép reményeket. Legyen csendes pihenése földi részének, lelke pedig találja fel, mit e földön elvesztett az Istenben való megnyugvást, — itt maradt árváin őrkdjék Istennek atyai gondviselése!

Érzékeny veszteségek érték a tanítótestületet is.

November 20-án Mezei Imre kis-marjai nagyfitanító 50 éves korában, 30 évi;

Január 14-én Szabó Lajos püspöki-i nagyfitanító 68 éves korában, 47 évi;

Márczius 27-én Bokros István bihari nagyfitanító s

orgonista 66 éves korában 41 évi tanítóskodás után szenderültek jobblétre.

Mind a hárman hű munkások, egyházas érületű érdemes férfiak valának. Legyen emlékezetük áldott! s mit e földön el nem érhettek, méltó jutalmukat, vegye el halhatatlan lelkük s viraszszon Istennek gondviselése itt maradt kedveseik felett!

4. Más változások a következő rendben történtek:

Október 14. H. K. Pályiban, a pályázati uton megválasztott Mészáros Ferencz volt szkulyai tanítónak, a kántortanítóságra esperesi beleegyezés adatott.

Október 16. Kelemen Ferencz nagyvárad s. lelkész Debreczenbe távozván, esperesi elbocsátót nyert.

Október 16. Nagy Kálmán székelyhidi volt okleveles tanító a pósalakai kántortanítóságra esperesi beleegyezést nyert.

November 3. Szentjános Deáky Istvánt pályázati uton, orgonista kántor-tanítóul megválasztván, alkalmazta -- és bár előbbi egyháza Csokonya elbocsátotta, de esperesi elbocsátót felmutatni nem tudván, itt esperesi beleegyezést mindezideig nem nyert.

November 3. B.-Püspökiben az egyháztanács kérésére, Albisy Katalin nagyleánytanítónak és Szabó László kisfitanítónak esperesi engedély adatott arra, hogy gazdasági tanítókul is alkalmaztassanak a község által.

November 11. Mező-Telkiben Szabó Gyula 41 évi tanítósa után nyugalomba lépven, a helyére pályázati uton választott Antal Jenő volt nagykapusi okleveles tanítónak alkalmazásához esperesi beleegyezés adatott.

November 20. A kismarjai nagyfitanítósa ideiglenes vezetésére Farkas Elek nagyleánytanító alkalmazását 1900. április 24-ig jóváhagytam.

November 27. Szücs János b.-szentmártoni vegyesiskolai tanító, községi iskolai tanítóul Szalárdra választatván, esperesi elbocsátót nyert.

Január 15. Egyházmegyei helyettes ügyészül dr. Várady Zsigmond nagyvárad i ügyvéd ur kéretett fel s ideiglenesen ajánlkozott is.

Január 26. B.-Püspökiben, nagyfitanító helyettesül, kényszerből ideiglenesen Puskás Istvánnak, ki a debreczeni tanítóképezdében az I-ső évet végezte, engedély adatott.

Január 27. H.-K.-Kovácsiban organista-kántor-tanítóul, kényszerből ideiglenesen egy évre Balogh István csokaji volt tanító alkalmazása megengedett.

Február 6. B.-Szentmártonban Dávid Gyula II.-od éves tanítóképezdésznek kántor-tanítóul alkalmaztatása kényszerből ideiglenesen megengedett.

Február 22. Siterben az organista-kántor tanítóságra Csutoros Benő több helyeken tanítóskodó, de még oklevél nélküli tanítónak ideiglenesen engedély adatott.

Február 22. Karácsony Imre k.-nagyrévi körlelkész Földesre választatván s távoztván, helyettesül püspöki kibocsátás alapján Á. Nagy Sándor IV.-ed éves hittan-hallgatónak ideiglenesen esperesi beleegyezés adatott.

Márczius 20. Fugyiban énekvezérül Borsos József ev. ref. vallásu állami tanító alkalmaztatása jóváhagyatott.

5. Lelkészi fizetések kiegészítése czimén 1899. deczember 25.-kén és a folyó évi január 15.-kén az egyházkerületi pénztárnok útján következő egyházak lelkeszei nyertek államségélyt:

1. Kis szántói	lelkész	Kocsis József	nyert	366	kor.	06	fillért.
2. Kis-jenői	"	Hegedüs Ferencz	"	274	"	23	"
3. Lessi	"	Konrád Géza	"	698	"	70	"
4. M.-Telegdi	"	Falusi Károly	"	450	"	66	"
5. M.-Telki-i	"	Nánási Imre	"	207	"	16	"
6. Nyüvedi	"	Bélteki Géza s utódja	"	186	"	58	"
7. Örvéni	"	Biró János	"	149	"	31	"
8. P.-Tóldi	"	Nyikos Sándor	"	197	"	63	"
9. P.-Ujlaki	"	Doma Gyula	"	426	"	96	"
10. H.-K.-Ujlaki	"	Bugyi Mihály	"	184	"	51	"
11. H.-K.-Szárdobágyi	"	Bokros Benedek	"	283	"	88	"
12. H.-K.-Pályi-i	"	Szalay Pál	"	158	"	01	"

Tizenkét lelkész összesen nyert 3583 kor. 69 fillért,

főtiszt. Püspök urnak azon kijelentésével, hogy ezen összegekből, az ezután nyerendő fizetés kiegészítések összegére semmi következtetés sem vonható.

6. A lelkeszi és tanítói köri és egyetemes értekezletek, ezen félévben is folytatták szokott munkájokat, a közügyek előbbvitelére és egymás építésére.

7. Nagy Károly p.-töldi tanítónak állami anyakönyvvezetésre, Gulyás Bálint nagy-kereki-i leánytanítónak az állami anyakönyvvezető helyettesítésére lakhelyeiken, az illetékes

egyháztanácsok beleegyezése után, azon föltétellel, hogy tanítói kötelességeik teljesítésében semminemű hiány a miatt be ne következzen: engedély adatott.

8. A felsőbb hatóságoktól leérkezett rendeletek mind elintéztettek, a hivatalos küldemények rendeltetésök szerint kézbesítettek. Az esperesi hivatal által közvetített pénzek, 10 ezer forinton felüli összegben, mind elszámoltattak.

9. Deczember 7-kén a Telegdi K. Lajos debreczeni czég utóda Eperjesi István 40 drb Révész Bálint-féle kisebb kiadásu bekötött imakönyvet küldött, szivességből kiosztás végett, mely imakönyveket a körözs-nagy-révi és lessi lelkész uraknak küldöttem el 20 20 példányban, hogy a gondozásuk alatt levő missiói körben karácsonyi és ujévi ajándécul, a szegényebb egyháztagok között osszák ki, a mit jelentésök szerint teljesítettek is. Eperjesi István könyvárus urnak, szives adományáért kérem a közgyűlés szives köszönetét.

10. Az országos közalap 1899. évi »Főtabellájá«-t és az »Esperesi Napló«-t a közgyűlés asztalán, bárki által megtekinthetés czéljából, közszemlére kitettem.

11. A körözs nagy-révi körlelkésziségre, a Karácsony Imre ur lemondása folytán, a pályázatot február 22 én — márczius 20 ig meghirdettem s a beérkezett pályázati kérvényeket és mellékleteiket a minősítés végett márczius 23 án a törvény 206. §. utasítása szerint elbiráltattam, a lelkész választást a gyakorlat szerint, egyházmegyénk elnöksége s 10 tanácsbírója és a körözs nagy révi anyaegyház 12 presbytere által, a 12 jelölt közül, e gyűlés folyama alatt fogantatás végett kitűztem.

12. A közigazgatást egész éven át 14 körlevélben, több körözvényekben, 1859 iktatói és 1319 postakönyvi számok alatt intéztem.

Tett eljárásaimnak s intézkedéseimnek általában jóváhagyó tudomásul vételét — különösen pedig:

1. a presbyter és tanító urak buzgó munkásságra felhívását, —

2. az elhunytak nevének jegyzőkönyvünkben megörökítését, —

3. az egyházmegyei ügyészség betöltésére nézve intézkedést, —

4. Mészáros Ferencz, Nagy Kálmán, Antal Jenő okleveles rendes tanítók bekebelezését, —

5. Eperjesi István debreczeni könyvárusnak köszönet nyilvánítást — és

6. A körözs nagy révi körlelkészség betöltését kérve:

Kiváló tisztelettel vagyok

Nagy Kerekiben, 1900. ápril 3

Szabó Károly, s. k.

esperes.

A megszokott körültekintő gondossággal szerkesztett jelentést a közgyűlés egész terjedelmében jegyzőkönyvbe véteti; annak külön intézkedést igénylő pontjaira a következő számokban foglalja be határozatait

5. szám. Dr. Fazekas Imre egyházmegyei ügyész megdöbentő halála felett

a közgyűlés fájdalmas részvétének ad kifejezést s a 10 és féleven át buzgó tevékenységet tanúsított ügyész emlékét ez uton is megőrzi.

6. szám. Mezey Imre kismarjai nagyobb fitanító elhunyt felett, ki 50 éves korában 30 évi, — Szabó Lajos püspöki nagy fitanító elhunyt felett, ki 68 éves korában 47 évi, és Bokros István bihari nagyfitanító orgonista felett, ki 66 éves korában 41 évi buzgó és sikeres munkálkodás után szenderült jobb létre,

a közgyűlés részvétének ad kifejezést s az ev. ref. tanügy terén kifejtett hasznos munkálkodásuk emlékét jegyzőkönyvében is megörökíti.

7. szám. Mészáros Ferencz H.-K. Pályiba, Nagy Kálmán Pósalakába és Antal Jenő M.-Telkibe elválasztott okleveles tanítók részére kiadott esperesi beleegyezést,

a közgyűlés tudomásul vevén, nevezeteket az egyházmegye kebelébe felveszi s egyben utasítja őket a szokásos bekebelezési díjaknak közpénztárba leendő befizetésére:

8. szám. Eperjesi István debreczeni könyvárusnak sze-

gény egyházak szegény hivei között szétosztás végett küldött 40 példány Révész Bálint-féle imakönyv ajándékozásaért

a közgyűlés ez uton is elismerését és köszönetét nyilvánítja.

9. szám. Esperes felhívja a közgyűlést az egyházi törvény vonatkozó rendelkezése alapján az egyházmegyei ügyész megválasztására. Miután tiz közgyűlési tag által titkos szavazás elrendelése kéretett,

esperes a titkos szavazást elrendelte, a szavazatszedő bizottság tagjaiul Nádudvari Lajos elnöklete mellett, K. Nagy Sándor, Kocsis József és Zsigmond Ferencz küldettek ki.

10. szám. Az egyházmegyei ügyészre beadott szavazatok eredménye bejelentetvén, mely szerint Kiss Elek tanácsbíróra 4, — dr. Várady Zsigmond e. megyei világi jegyzőre 17, — dr. Thury Kálmán ügyvédre 24 szavazat esett.

A közgyűlés a megejtett szavazás eredményét tudomásul veszi s az abszolút többséggel megválasztott dr. Thury Kálmánt, ki a választást elfogadván a közgyűlés színe előtt az esküt is letette, esperes melegen üdvözli.

11. szám. Az esperesi jelentésből kifolyólag, tekintettel különösen a római katolikus ultramontanizmus folyton növekedő térfoglalásra s ebből származólag egyházi és iskolai intézményeink s ezzel együtt az egyedül jogosult józan fölvilágosodás s műveltségre nézve a romlás csiráját magában rejtő jelenségekre,

a közgyűlés felhívja az egyházak előjáróit, tanítóikarát s általában minden tagját egyházunknak, hogy miután a védelem munkájára a lelkészek magukban véve elégtelenek — buzgó áldozatkészséggel, körültekintő vigyázással vegyenek részt egyházunk s iskoláink megtartásának nehéz munkájában, az ingadozókat, erőtleneket gyámolítsák, világosítsák s az evangélium erejével hatástalanokká tenni törekedjenek minden ellenünk jövő támadásokat.

Ezzel kapcsolatban felkérni határozza a

közgyűlést, hogy a presbytere k hivaását kimerítőleg tárgyaló füzet szerkesztéséről és kiadásáról gondoskodni kegyeskedjék.

12. szám. Olvastatott a számadásokat vizsgáló bizottság jelentése, a mint következik :

Nagyfiszteleti s Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés !

Alantírottak mint a nagy. Esperes Ur által, az esperesi, lelkészgyámoldai, közpénztári, könyvtári és lelkészte metkezési pénztári számadások megvizsgálása végett összehívott bizottság, eljárásunk eredményéről van szerencsénk a következő jelentést felterjeszteni.

1. Szabó Károly esperes számadása :

Bevétel . . 10480 frt — kr.
Kiadás . . 10480 » — »

2. Kocsis József lelkészgyámoldai pénztárnok számadása :

Bevétel . . 72451 frt 49 kr.
Kiadás . . 69404 » 97 »
Maradvány 3046 frt 52 kr.

- a) pénztár állaga volt 1899. február 1-én 60348 frt 17 kr.
b) pénztár állása 1900. február 1-én . 60066 » 50 »
c) látszatos apadás 281 » 67 »
d) de mivel kamathátrány van 1108 » — »
e) lesz a tényleges szaporodás 827 » — »

3. Nádudvari Lajos közpénztárnok számadása :

a) Közpénztár :

Bevétel . . 9695 frt 10 kr.
Kiadás . . 9410 » 05 »
Maradvány 285 frt 05 kr.

- pénztár állása volt 1899. márczius 1-én . 7490 frt 07 kr.
pénztár állása 1900. márczius 1-én . . 7268 » 95 »
látszatos apadás . . 221 » 12 »
mivel azonban kamathátrány van . . . 215 » 84 »
lerovás után befizettete't 50 » — »
együtt . . 265 frt 84 kr.
a pénztár tényleg szaporodott 44 » 72 »

b) *Tűzkármentesítési pénztár:*

Bevétel	277	frt	13	kr.
Kiadás	277	»	13	»
a pénztár állása volt 1899. márczius 1-én	228	»	13	»
a pénztár állása 1900. márczius 1-én . .	250	»	90	»
szaporulat	22	»	77	»

c) *F.-Vásárhelyi népiskolai alap:*

Bevétel	1356	frt	09	kr.
Kiadás	1356	»	09	»
az alap állása volt 1899-ben	1296	»	99	»
az alap állása 1900. márczius 1-én . . .	1356	»	09	»
szaporulat	59	»	10	»

d) *Lessi lelkész javadalmi alap:*

Bevétel	940	frt	50	kr.
Kiadás	940	»	50	»
alap állása 1900. márczius 1-én	900	»	—	»

e) *Révi missiói alap:*

Bevétel	713	frt	72	kr.
Kiadás	713	»	72	»
alap állása 1900. márczius 1-én	685	»	72	»

f) *Zsákai lelkész javadalmi alap:*

Bevétel	439	frt	10	kr.
Kiadás	439	»	10	»
alap állása 1900. márczius 1-én	420	»	—	»

g) *Nagyotófalui lelkész javadalmi alap:*

Bevétel	1145	frt	—	kr.
Kiadás	1145	»	—	»
alap állása 1900. márczius 1-én	1145	»	—	»
szaporodás	336	»	97	»

4. *Sulyok István könyvtárnok számadása:*

Bevétel	553	frt	32	kr.
Kiadás	524	»	28	»
maradvány	29	frt	04	kr
alap állása volt 1899. április 1-én . . .	488	»	—	»
alap állása 1900. márczius 23-án . . .	534	»	—	»
szaporodás	46	frt	—	kr.

5. *Csák Máté lelkész temetkezési pénztárnok számadása:*

Bevétel	159	frt	12	kr.
Kiadás	159	»	12	»
pénztár állása 1900. márczius 17-én . .	252	»	10	»

A fent elsorolt számadások általunk részletesen tételről tételre át és megvizsgáltattak, s miután azokat minden tételeikkel okmányoltaknak s helyesen össze és elszámoltaknak találtuk: azokat helyben hagyandóknak; s ebből folyólag Szabó Károly esperest, Kocsis József lelkészgyámoldai, Nádudvari Lajos egyházmegyei, Sulyok István könyvtári és Csák Máté lelkésztemetkezési pénztárnok urakat, a szokásos óvások fentartása mellett, az 1899—1900. évi számadásaik terhe alól felmentendőknek véleményezzük

Ez alkalommal Sulyok István könyvtárnok indokolt előterjesztése alapján, indítványozzuk, hogy az általa kezelt pénztár a közpénztárnok kezelése alá bocsáttassék át.

Végül tudomásul vétel céljából bejelentjük az illetők által megvizsgált és helyben hagyott következő számadások eredményét:

a) <i>Tanító gyámoldai pénztár:</i>	Bevétel . .	916	frt	74	kr.
	Kiadás . .	846	»	77	»
pénztár állása 1900		11347	»	20	»

b) <i>Tanító testületi pénztár:</i>	Bevétel . .	491	frt	73	kr.
	Kiadás . .	16	»	55	»
	maradvány	475	frt	18	kr.
alap állása 1900. márczius 1-én . .		475	»	18	»

c) <i>Tanítói segélyegyleti pénztár:</i>	Bevétele .	550	frt	84	kr.
	Kiadása .	150	»	—	»
	maradvány	400	frt	84	»
pénztár állása 1900. márczius 1-én . .		400	»	84	»

a vonatkozó számadások 1—1 példányának csatolása mellett.

Mély tisztelettel vagyunk

Nagyváradon, 1900. márczius 23.

Szabó Károly,

esperes biz. elnök.

Hegyesi Márton,

biz. tag.

Szemes László,

biz. tag.

A bizottsági javaslatnak elfogadásával a közgyűlés számadó esperesnek, Kocsis József lelkészgyámoldai, Nádudvari Lajos közigazgatási, Sulyok István könyvtári és Csák Máté lelkésztemetkezési pénzkezelőknek, a szokásos óvások fentartása mellett a felmentvényt az 1899 – 1900-ik évről megadja.

A könyvtár pénztőkéje Sulyok István könyvtárnok kezelése alól kivétetvén, a közigazgatási pénztárnok kezelése alá adatik, a minek foganatosításával járó intézkedések megtételével az esperes megbizatik.

A számadások a szokásos módon körözés útján közöltetnek.

13. szám. Az országos özvegy, árva, lelkészi gyám intézetre vonatkozó 1899-diki számadásokat felülvizsgáló bizottság beterjesztett jelentése szerint, e számadás rendben találtatott, minek folytán számadó esperes részére a felmentvény megadását és a felmerült költségeknek a közigazgatási pénztár terhére utaltványozását javasolja.

A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, számadó esperesnek a felmentvényt, a szokásos fentartások mellett megadja, a felmerült 2 korona 40 fillér posta költséget, a 23 korona 10 fillér napidíj és fuvar költségekkel, a közigazgatási pénztárból kiutaltványozza.

14. szám. Olvastatott az állandó közalap-bizottság jelentése, az esperes kezelése alatt álló országos közalapi pénzek számadásainak megvizsgálásáról. A számadás kellően okmányolva s rendben lévén, a számadó részére, a felmentvény megadását javasolja.

A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, számadó esperesnek a felmentvényt az 1899-ik évről vezetett számadásokra, a szokásos fentartások mellett, megadja.

15. szám. Olvastatott ugyancsak az állandó közalap bizottság jelentése a kebelbeli egyházakból az 1900 ik évre beérkezett országos közalapi bevallási iver elbírálásáról, a mint következik:

Az 1900. évi közalap bevallási iver, a kezelési szabá-

lyok szerint lévén kiállítva, a bizottság az egyes egyházak járulékait következőképen javasolja megállapíttatni, egyszersmind a felmentésekre és törlésekre nézve észrevételeit a következőkben teszi meg:

1. Ártánd járuléka	63	kor.	20	fill.	22. M.-Kakucs járuléka	13	kor.	20	fill.
2. B.-Szentmárton	54	"	20	"	23. M.-Keresztes	170	"	—	"
3. Bihar	148	"	80	"	24. M.-Telegd	100	"	40	"
4. Bors	77	"	80	"	25. M.-Telki	32	"	60	"
5. Bojt	133	"	40	"	26. Nagy-Kereki	82	"	20	"
6. Csátár	71	"	80	"	27. Nagy-Szántó	28	"	40	"
7. Csökmő	180	"	—	"	28. Nagyvárad	460	"	60	"
8. Darvas	55	"	20	"	29. Örvénd	56	"	—	"
9. Élesd	68	"	40	"	30. Nyüved-Kügy	33	"	40	"
10. Fugyi	30	"	60	"	31. Paptamási	76	"	80	"
11. F.-Vásárhely	16	"	20	"	32. Pelbárhida	18	"	—	"
12. Furta	140	"	—	"	33. Pósalaka	19	"	40	"
13. H.-K.-Kovácsi	50	"	20	"	34. Pusztá-Ujlak	36	"	80	"
14. H.-K.-Pályi	53	"	40	"	35. Pusztá-Töld	70	"	40	"
15. H.-K.-Száldobágy	53	"	—	"	36. B.-Püspöki	169	"	90	"
16. H.-K.-Ujlak	63	"	40	"	37. Siter	67	"	—	"
17. Kis-Marja	120	"	—	"	38. Szalárd	108	"	—	"
18. Kis-Szántó	33	"	20	"	39. Szentjános	86	"	—	"
19. Kis-Jenő	35	"	—	"	40. Zsáka	140	"	—	"
20. K.-Nagy-Rév	24	"	—	"	41. Jákó-Hodos	76	"	20	"
21. Less	12	"	60	"	42. Váncsod	95	"	20	"

Csatárra megjegyzi, hogy miután az 1899. évi egyh. megyei közgyűlés 12. sz. végzése ellenére is, sem hátrányát nem törlesztette, sem 1899. évi járulékát idejében be nem szállította, arra kell kérni az egyh. megyei közgyűlést, hogy a Csátári egyházat kötelessége teljesítésére kényszeríteni a legszigorubb intézkedéssel méltóztassék.

H. K.-Ujlak elköltözés, elszegényedés és elhalálozás folytán leiratni kér 4 kort. A bizottság a leírást, mint teljesen megokoltat, javasolja.

Nagyvárad törölni kér mult évi hátralékából 78 kor. 4 fillért. A bizottság a törlést a presbytérium indokolt javaslatára ajánlja.

A közgyűlés a bizottság előterjesztésének elfogadásával, a betérjesztett bevallási ivatek megerősíti. A h.-k.-ujlaki egyház terhéről: 4 koronát, a nagyváradi egyház terhéről 78 kor. 4 fillért, mint behajthatlan hátralékot az indokolt felterjesztés alapján leírásba teszi.

A csatári egyház előjáróságát, mivel az egyházmegyei közgyűlés 12 1899. sz. végzése ellenére hátralékait be nem hajtotta, a

bevehetetlen hátralékok leiratásáról nem gondoskodott, sem pedig az 1899. évi járulékát idejében be nem szállította, a közgyűlés esperes által kitűzendő záros határidő alatti elszámolásra fegyelmi eljárás terhe alatt utasítja. Együttal megbizsa esperest azzal is, hogyha a nevezett egyház a közalapi járulékainak beszédese, kezelése és elszámolása körül tanúsított mulasztásait, a kitűzendő záros határidő alatt helyre nem hozná — a fegyelmi eljárás iránti lépéseket tegye meg, úgy az egyházi előjáróság, mint annak lelkesze ellen.

16. szám. Hegyesi Márton tanácsbíró beterjeszti véleményes javaslatát az egyházi bírósági ügyviteli szabályzatra vonatkozólag, mint következők:

Nagytiszteletű Esperes ur!

A tiszántuli ev. ref. egyházkerületben létesíteni szándékolt egyházi bírósági ügyviteli szabályzatnak véleményezését végezt, a 441/900. sz. alatti megkeresvénynyel, hozzám áttett tervezetét a következő véleményes jelentéssel van szerencsém Nagytiszteletűséged útján, az igen tisztelt egyházmegyei közgyűlés elé terjeszteni.

Általánosságban bátor vagyok megjegyezni, hogy az 50 — s következő szakaszokban foglalt s a fegyelmi eljárásra vonatkozó ügyviteli szabályzati tervezet az egyházközségi, egyházmegyei és egyházkerületi bírósági hármas felosztás alapján, melyet az 50 szakaszig a tervezet is alapul vett, egészben ujonnan s olyformán lenne átdolgozandó, hogy a fegyelmi eljárás ügyviteli szabályzata is az egyes egyházi bíróságok ügyviteli szabályzatába lenne beillesztendő, mert a tervezet ezen része úgy tűnik fel mindenki előtt, mintha az itt tárgyalt fegyelmi eljárási ügyvitel csak az egyházkerületi bíróságra nézve hozatnék javaslatba, az arról szóló III-ik részben lévén az minden megjegyzés nélkül beillesztve s csakis a 61-ik szakaszból lévén arra következtethető, hogy az itt tervelt javaslatok az egyházmegyei bíróság előtti fegyelmi eljárásra is kiterjednének. A fegyelmi eljárás tervezetének részleteire nézve is vannak észrevételeim, és pedig a következők:

Hézagos az 56-ik szakasz azon intézkedése, hogy csak akkor teszi át az elnökség az iratokat vizsgálat elrendelése nélkül az illető bírósághoz, ha a panasz tárgya alkalmatlan a fegyelmi eljárásra. Szerintem akkor is átteendő az, ha alaposnak látszik ugyan a panasz, de a vizsgálat elrendelését nem igényli. Sőt az előbbi esetben talán czélszerűbb is lenne nem a bírósághoz tenni át az alaptalan panaszt, hanem azt egyszerűen visszautasítani.

Időbeli akadályokat teremthet a 60 ik szakasz intézkedése is, nemkülömben a 65 ik szakaszé. Alázatos nézetem szerint, amott ugy kellene szövegezni, hogy a tanuk beidézését már a vizsgálat során legyen köteles a magán panaszló kérelmezni s a tanuzás költségeit hasonlólag még akkor beszállgatni; emezt pedig olyképpen, hogy a 3 nap az egyházmegyei és egyházkerületi bíróságok előtti fegyelmi eljárásban hozott ítélet megszövegezése s hiteles kiadványban való kézbesítésére nézve 15 napban állapítassék meg.

Az I., II. és III. fejezetekben tárgyalt ügyviteli tervetire vonatkozólag pedig általában azt vagyok bátor megjegyezni, hogy az elnökségnek kizárását a szavazásból, mindenütt, különösen pedig az egyházközségi bíróságoknál (8-ik szakasz) nem csak az elnöki tekintélyt sértőnek, de az ügy alapos elbírálására nézve is veszélyesnek tartom, tehát elismerem, hogy a törvénnyel a javaslat intézkedése áll összhangban s így azon észrevételem inkább a de lege ferenda-ra czéloz. S itten jegyzem azt is meg, hogy vagy az egyházközségi és kerületi bíróságoknál is ki lett volna hagyandó azon intézkedés, hogy érvényes határozat hozatalához hány tag jelenléte szükséges, vagy az hivatolandó lett volna a törvényből az egyházmegyei bíróságoknál is.

Ezen fejezetek részleteit illetőleg csupán a következő észrevételekre szorítkozom:

Magyartalan a névelőknek elhagyása; a 9. és 10-ik szakaszban 3 sorban 3-szor az ügyész névelő nélkül van említve.

A 10 ik szakaszban a *vagy pedig* kifejezés téves magyarázatokra szolgálhat okul, e helyett tehát az teendő: hogy *ha pedig a panaszt alaptalannak nem találja.*

A 30-ik szakaszból kihagyandó az, hogy a tanuk által

letett s a tervezetben leírt hosszú eskü a jegyzőkönyvbe befoglaltassék, elég lesz ott arra csak hivatkozni, hogy a tanu az előírt esküt letette.

A 36-ik szakaszban az egyházmegyei bíróságok ítéleteinek kiadványozására megállapított 3 nap, szintén 15 napra helyesbitendő, vagy határidő erre nem is állapítandó meg, a mint az egyházkerületi bíróságra nézve a 47-ik szakaszban nincs is megállapítva.

Ezekben megtévén a tervezetre nézve véleményemet, mély tisztelettel vagyok nagytiszteletű Esperes Urnak

kész szolgálja

Hegyesi Márton.

A közgyűlés e véleményes javaslatot egész terjedelmében magáévá teszi s az egyházkerületi közgyűléshez felterjesztetni rendeli.

17. szám. A 87/1899. sz. egyházmegyei határozat alapján esperes javaslatba hozza, hogy a rendes államsegélyből eddig segélyben részesített négy egyháztól az 50—50 korona évi segélyből 10—10 korona elvétetvén, az így származó 40 korona felesleg adassék Magyar-Kakucsnak.

A közgyűlés a javaslat értelmében elhatározza, hogy a rendes államsegélyből a jelzett megosztással a magyar-kakucsi egyház is osztályrészes legyen.

18. szám. Az egyházkerületi közgyűlés 216 1899. sz. határozatával, hivatkozással arra, hogy az egyetemes konvent az egyházi adó kivetési módozatait, valamint az egyházi adók s más hasonnemű tartozások behajtásánál az állami assistentia igénybevételeit illetőleg egyöntetű eljárást kíván megállapítani, felhívja és utasítja az egyházmegyéket, hogy e tekintetben véleményes javaslataikat terjesszék fel.

A közgyűlés a bihari ev. ref. egyházmegyében már régi idő óta érvényben levő s eléggé sikeresnek bizonyult azon szabályrendeletet óhajtja általánosítani az egyházi és más hasonnemű tartozások behajtását illetőleg, mely szerint az ilyen tartozások minden év november hó elsőjén tul hátralékokká válván, ha az egyházi előjárásának a helyi

politikai hatóságnál megkísérlett intézkedései kellő eredményre nem vezetnek, az esperesi hivatal útján a vármegyei felsőbb hatóságok közremunkálását veszi igénybe.

Az egyházi adókivetési módozatainak egyöntetűvé tételére vonatkozólag a közgyűlés — tekintettel az adónemeknek majdnem minden egyházközségben más és más természetű voltára, javaslatot nem terjeszt fel.

19. szám. Az élesdi egyház előjárósága azzal a kérréssel terjeszti fel újból iskolája államosítására vonatkozó okmányait, hogy mivel az egyházmegye 79 1899. sz. határozatával helybenhagyott szerződésben nincs kifejezve az állam telekkönyveztetési joga az iskolák haszonélvezetére nézve és mivel a szerződésben az államkincstár van feltüntetve haszonbér fizető gyanánt, holott a haszonbért Élesd község fogja fizetni, engedjék meg e hiánynak, illetőleg tévedésnek az újból kiállított — egyéb részeiben a régi tartalommal bíró szerződésbe iktatása, illetve kiigazítása.

A közgyűlés a helyesbitett szerződést jóváhagyja s pártolólág terjeszti fel az egyházkerületi közgyűléshez.

20. szám. A m-kakucsi egyház előjárósága felterjeszti jelentését a lelkészlak építésére nyert 1000 korona tőke segély felhasználásáról.

Kapcsolatban vannak a vonatkozó gondnoki számadások.

A közgyűlés, bár a felterjesztett jelentésből azt látja, hogy a lelkészlak építésre nyert tőkesegély nem fordított kitűzött céljára, amennyiben azzal részben templomát javíttatta ki, részben pedig a parochián szükségelt melléképületeket emeltetett az előjáróság, megtorlással nem él — tekintettel az egyházközség nyomasztó szegénységére; mint-hogy azonban a felterjesztésből s mellékleteiből nem tűnik ki világosan, hogy a megnyert tőkesegély teljes egészben milyen célra használtatott fel — az egyházmegyei számvevőszék az iratok kiadásával megbizatik, hogy

a m.-kakucsi egyház előjáróságától részletes számadást követeljen be.

Együttal megbizza esperest azzal, hogy mindazon egyházakat, a melyek bármily célra segílyt nyernek, oda utasítsa s kötelezze, hogy e segílyek mikénti felhasználásáról külön — önálló számadásokat készítsenek s terjeszsenek fel esetről-esetre az esperesi hivatalhoz.

21. szám. Kállai Imre és társai furtai lakosok felebbeznek az ottani egyháztanács 1900. évi február hó 14-én tartott gyűlése 24. és 25. sz. a hozott határozatai ellen, a mely határozatok a halottak feletti harangoztatást szabályozó 55/1896. sz. egyháztanácsi határozatot teljes egészében fentartják.

Kapcsolatban van ifju Juhász Benedek és társainak az ev. ref. lakosság egyrésze képviselőjében a helybeli lelkész által írásba foglalt azon közvetítő kérelme, hogy az ugy nevezett pompa harangoztatás, az eddigi gyakorlattal szemben, a midőn legalább 5 frt kegyes hagyomány megtétele feltételeztetik — gazda ember felett 3 frt, földnélküli ember felett pedig 2 forint lefizetése mellett eszközöltessék.

E felebbezésre és kérelemre vonatkozólag csatolva van az egyháztanács 35/1900. sz. határozata által helyben hagyott s az összes presbyterek által aláírt tájékoztató felterjesztés, melyből kitűnik, hogy a pompa-harangoztatás senkire sem kötelező; hogy az egyháztagokat anyagiilag sújtó rendelkezés a harangoztatási szabályzatban nincs, a mennyiben az elhalt egyháztagok feletti harangoztatás díjmentes; és végre, hogy e felebbe és a már régóta tartó engesztelhetetlenség következménye, annak részéről, a ki bujtogatásai által a viszálykodást folyvást ébren tartja.

A közgyűlés tekintettel arra, miszerint az elhunytak feletti harangoztatás szabályozása minden egyházközségnek belkörü joga — s e jelen esetben az egyháztagokra a furtai egyház községben semmi kötelező teher nem hárul — felebbezőket elutasítja s erről őket a furtai egyháztanács útján értesíti.

22. szám. A váncsodi egyház előjárósága engedélyt kér a lelkészlak udvarán szükségelt istálló és kocsi szin felépíthetése végett 50 köbölnyi takarékmagtári buza készletének eladhatására.

A közgyűlés a kérelmet teljesíti.

23. szám. A jákó-hodosi egyház előjárósága engedélyt kér, hogy temploma s tornya megújíthatása céljából, a már készletben levő építési költségek kiegészítéséül a családfőkre állami adójukhoz viszonyítva 22° /_o-os és minden 16 évet betöltött egyháztagra egy korona és 60 filléres egyszer mindenkori adót vethessen ki. Mellékelve vannak az egyháztanácsai és egyházközségi közgyűlési határozatok, a vállalkozóval kötött szerződés és tervrajz.

A közgyűlés az építési adó kivetését engedélyezi.

24. szám. A m. telki egyház előjárósága, az egyházmegye 80 1899. sz. elutasító határozatával szemben, újból kéri iskolája államosíthatását. Felterjesztvényében előadja, hogy iskolája túlnépes, azt bővíteni, vagy újabb tanítói állást szervezni, a maga erejéből nem képes, a mennyiben az egyháztagek rendes viszonyok mellett is 55° /_o-kot fizetnek egyházi tartozások czimén. Előadja továbbá a felterjesztés, hogy a volt urbéres közbirtokosság, a község által adott telken, de részben az egyház tulajdonát képező iskola telken is már emeltetett egy két tantermes új iskolát, azt azonban az egyháznak sem örök áron, sem haszonbérben, rendelkezésre bocsátani nem akarja, miután kizárólag állami iskolai célokra óhajtja átadni s ez irányban a kir. tanfelügyelőségnek a szükséges lépéseket meg is tette. Minthogy a viszonyok ilyen alakulása mellett az egyházközség minden további erőfeszítése céltalan lenne, kéri iskolája beszüntetetését, illetve államivá tehetésének engedélyezését.

A közgyűlés, mielőtt e tárgyban érdemileg határozna, Csák Máté és Hegyesi Márton tanácsbírókat felkéri és megbizza, hogy M. Telkiben megjelenvén, kimerítő tapasztalatot szerezzenek az egyházközség iskolaiügyi állapotáról, a közbirtokosságnak az egyházközséggel szemben tanúsított merev álláspontjáról s általában arról, nem lehetne-e

— és miként az iskola felekezeti jellegét megtartani.

Az egyház előjáróságát pedig a közgyűlés utasítja, hogy a közbirtokosság által elfoglalt egyházi telekrészért megfelelő kárpótlást szerezzen.

25. szám. A p. ujlaki egyháztanács megerősítését kéri azon határozatának, melylyel megállapította, hogy a telekkönyvileg is tulajdonát képező temetőbe temetkezni óhajtó róm. kath. vallású és felekezet nélküli halottak után sirhelyenként: 5 korona díjat szedhessen, az egyházpénztára javára.

A közgyűlés a p. ujlaki egyháztanács határozatát — miután a politikai községnek külön temetője van — helybenhagyja.

26. szám. A fugyi i egyháztanács engedélyt kér arra, hogy a községben törvényszerűleg alakított hitelszövetkezetnek heti 20 filléres befizetéssel, 5 részvényt nyel tagja lehessen.

A közgyűlés az engedélyt megadja

27. szám. A Nagyváradon felállítandó ev. ref. tanítónőképző intézet ügyében működő nagy bizottság eddigi eljárásáról jelentvén, Ritoók Zsigmond egyházmegyei gondnoknak a bizottsági munkálat alapját képező javaslatát beterjeszti.

Az egyházmegyei közgyűlés a kiküldött nagybizottság eddigi eljárását örömdetes tudomásul vevén, a beterjesztett javaslat értelmében, határozatilag kimondja, hogy:

1. A közelebbről érdekelt egyházmegyékkel megegyezően, az egyházkerületi közgyűlést megkeresvén, e nagyfontosságú ügy érdekében tisztelettel kéri, hogy a nagyvárad ev. ref. leánynevelő intézet internátusa részére 10 évre megajánlott 2000 korona évi segélyt, a tanítónőképzőintézet javára, tovább is biztosítani méltóztassék;

2. A bihari ev. ref. egyházmegye, mint erkölcsi testület, abban az esetben, ha a társ egyházmegyék is hasonlóan fognak eljárni,

— a maga részéről 1000 korona állandó évi segélyt a tanítónőképző intézet fentartására megajánlani hajlandó.

3. Az egyházmegyébe kebelezett egyházak presbyteriumai felhivatnak, hogy az ujkenyéri urvacsoraosztás alkalmával befolyt templomi perselybevételt a tanítónőképző intézet szükségleteinek fedezésére engedjék által; s végül

4. az egyházak és lelkészek ismételten is felhivatnak, hogy az eszme megvalósítása céljából a legnagyobb egyszerűséggel és lelkesedéssel, valamint az áldozatkészségben kifejtendő nemes példával eljárni buzgólkodjanak.

28. szám. A nagyváradi ev. ref. leány internátus ig. bizottsága, az intézet »házi« és »gyűjtő pénztárának« az 1899. évről megvizsgált számadásait a pénztári kimutatással együtt beterjeszti.

Amennyiben mindkét pénztár számadása minden tekintetben helyes és kifogástalan, az ig. bizottság jelentése örvendetes tudomásul szolgál. A vonatkozó pénztári kimutatás főbb adataiban a jegyzőkönyvbe következőleg vezetetik be:

I. A »házi pénztár« bevétele ellátási díj és egyéb járulék czimén: 4590 frt 84 kr., kiadása: 4112 frt 59 kr.; a maradvány 478 frt 25 kr.; megjegyeztetvén, hogy ezen kívül a f. tanévre 185 frt 66 kr. követelés hozatott át, a mely ma már kiegyenlítve van.

II. A »gyűjtő pénztár« bevétele ajánlatokból, egyh. kerületi segélyből és adományokból: 4726 frt 82 kr., kiadása: 4682 frt 96 kr. (a melyből 4271 frt újabb takarékbetétet képez), a maradvány 43 frt 86 kr.

A »gyűjtő pénztár« készpénz állaga az 1899. évi decz. 31. én, takarékbetétben a kamatok hozzácsatolásával, valamint az értékpapirokkal és pénztári készlettel együtt: 22.885 kor. 40 fillér, a mellyel szemben az

építkezésből fentálló 6000 korona teher jelentkezik.

III. A szintén takarékbetétképen kezelt
 »Ritoók-alapítvány« 1382 frt 75 kr. és az
 Ullmann-alap: 300 forint értéket képvisel.

29. szám. Az egyházmegyei lelkészi könyvtár átvételére kiküldött bizottság eljárásáról jelent.

A jelentés tudomásul vétele mellett, az egyházmegyei közgyűlés az elveszett s így át nem számolt könyvekre nézve végzésileg ki mondja, hogy Eszenyi Sándor volt könyvtárnokkal szemben, még egy év tartamáig a felelősséget fenntartja, ide vonatkozó érdemleges határozatát csak annak letelte után hozván meg.

30. szám Karácsony Imre volt köröznagyrévi missziói lelkész az 1899. év utolsó negyedéről szóló köteles jelentését beterjeszti.

A jelentés, mely a missziói lelkész működéséről s a hívek vallás-erkölcsi életéről, főbb vonásokban legalább tájékoztatást nyújt — tudomásul szolgál.

31. szám. A köröznagyrévi misszió körlelkészi állás betöltése Az állás törvényszerű meghirdetésének igazolása, — valamint a pályázatban résztvettek minősítéséről fölvetett bizottsági jegyzőkönyv beterjesztése után, a köröznagyrévi egyház 12 tagu küldöttségéből és az egyházmegye tanácsbírói karából, a gyűlésen meg nem jelent Ritoók Zsigmond egyházmegyei gondnokot helyettesítő Kiss Elek világi tanácsbíró helyén, a választási jog egyházmegyei közgyűlési határozattal Dr. Várady Zsigmond vil. jegyző s. h. ügyészre ruháztatván át, a választó bizottság megalakul s elnökség által a 15 pályázó közül, minthogy Makai Elek batizi ev. ref lelkész, a pályázattól való visszalépését az esperesi hivatalnak időközben bejelentette, a minősített 11 pályázóra a választás elrendeltetett.

Amennyiben pedig az első szavazás eredményre nem vezetett a miatt, mivel Veress István 11, Vajda Mihály 10, Kertész István 2 és Háger Miklós 1 szavazatot nyervén: általános szótöbbség egyik jelölt mellett sem alakult, a két

legtöbb szavazatot nyert Vajda Mihály pettyéni ev. ref. rendes és Veress István bethleni segédlelkész között újabb szavazás kíséreltetett meg. A beadott 24 érvényes szavazatból 13 szavazat Vajda Mihály lelkészre esvén, a Veress István által nyert 11 szavazat ellenében, két abszolút szótöbbséggel megválasztott körözs nagy-révi missziói lelkésznek jelentetett ki.

A választás eredménye az egyházmegyei közgyűlés tudomására hozatván, az esperes a további intézkedések megtételével megbizatik. Megválasztott lelkész, valamint a k.-n. révi egyház a szokásos bekebelezési díjnak a közpénztárba leendő befizetésére utasittatik.

32. szám. Az egyetemes lelkészi értekezlet, főképen arra a körülményre tekintettel, hogy a kisebb lelkészi javadalmaknak állami uton történendő fokozatos kiegészítése teljes befejezést nem nyert, a 34—1899. sz. egyházmegyei végzés felfüggesztését kéri.

Az egyházmegyei közgyűlés az egyetemes lelkészi értekezlet kérelméhez képest a 34—1899. sz. végzésének végrehajtását ezenel felfüggeszteni rendeli.

33. szám. Az egyetemes lelkészi értekezlet, a kir. közjegyzők által, hagyatéki ügyekben hivatalból kért családi értesítők kiállítása tárgyában, az egyházi főhatóság útján az illetékes miniszternél elvi döntés hozatala iránt kérvényez.

Bár a törvény intézkedése értelmében, a kir. közjegyzők feljogosítva vannak hagyatéki ügyekben a családi értesítőknek hivatalos uton való beszerzésére: mindazáltal tekintettel arra, hogy a miatt, a lelkészek igen sok esetben, midőn beigazolt szegénység, az illetékes feleknél egyáltalában fenn nem forog, nemcsak indokolatlan ingyenes munkának vannak kitéve, de az okirat fel nem bélyegzése folytán, még anyagi károsodás veszélye is fenyegeti őket, ez okból az egyházmegyei közgyűlés helyénvalónak és szükségesnek látja, hogy az illető Miniszter Ur, egyházi főhatóságunk útján e tekintetben döntésre

felhivassék. A miért az egyetemes lelkeszi értekezlet kérelmét az egyházkerületi közgyűlésre pártolólag felterjeszti.

34. szám. Az egyetemes lelkeszi értekezlet, a vásárnap megünneplése tárgyában Biharvármegye közigazgatási hatóságát megkeresni kéri.

Tekintve, hogy az utóbbi időben nem csak az egyes miniszterek, hanem egyes vármegyék is, mindinkább fokozódó figyelmet fordítanak a vásárnap megünneplését illetőleg: tehát e példákra hivatkozással, az egyházmegyei közgyűlés azzal a tiszteletteljes kéréssel fordul Biharvármegye közigazgatási hatóságához, hogy esetleg szabályrendelet alkotásával saját hatáskörében a vásárnapnak vallás-erkölcsi és társadalmi szempontból is igen kívánatos megünneplését elősegíteni méltóztassék.

35. szám. Az egyetemes lelkeszi értekezlet indítványa a Nagyváradon felállítandó ev. ref. tanítónőképző intézet pártolása és segélyezése iránt Biharvármegye megkeresése tárgyában.

Bár a Nagyváradon felállítani czélzott ev. ref. tanítónőképző intézet első sorban a felekezet érdekében munkálni hivatott, de jótékony hatása közelebbről vármegyénk tanügyi színvonalának emelésére is eltagadhatatlan. Sőt az az erős és hazafias nemzeti szellem, a mely hazánk protestans, különösen pedig reform. tanintézeteit mindenkor oly kiválóan jellemezte, — vármegyénk különböző nyelvű lakosságának egybetorrasztása körül és így közvetve forrón szeretett magyar hazánk javára a leghasznosabb és áldásosabb szolgálatot teljesítheti: ez okból azzal a kéréssel fordul az egyházmegyei közgyűlés Biharvármegyéhez, hogy a tervbevett tanítónőképző intézet létesíthetését és fentartását nemes jóakaratával, hathatós pártfogásával és adandó segélyével előmozdítani kegyesen méltóztassék.

36. szám. Az örvéni ev. ref. egyház 645 □-öl területű szántóföldének eladására engedélyt kér.

Tekintve, hogy a szóbanforgó egyházi ingatlan 200 koronáért leendő eladása az egyházra nézve előnyösebb, amennyiben a készpénztőke az eddiginél magasabb jövedelmet biztosít: azon föltétel alatt, hogy az eladási ár összege, minden időben az egyház céljaira gyümölcsözőleg elhelyeztessék, az egyházmegye az eladást engedélyezi és ezen határozatát megerősítés végett az egyházkerületre fölterjeszti.

37. szám Nánási Imre m. telki-i lelkész az 57/1899. sz. egyházmegyei végzéssel vett megbízatásáról jelent s kapcsolatban a pósalakai egyház felekezeti iskolájának államivá tételére nézve kérvényét beterjeszti.

Nánási Imre lelkész j. lentése tudomásul szolgál. A mi pedig a pósalakai egyház felekezeti iskolájának államivá változtatására irányuló kérelmét illeti, eltekintve attól, hogy a kérvény hiányosan szereltetett fel, az egyházmegye nem teljesítheti, egyfelől azért, mert a felekezeti iskola fenntartását épen a kérvényben kiemelten hangsúlyozott azon okból, hogy a különben is csekély népességű egyház a baptistaság és a róm. katolikus hódítás folytán erősen megtámadva és veszélyeztetve van, mulhatlanul szükséges és elengedhetlennek tartja, másfelől pedig, mert a községi támogatás folytán, illetve a község által felépíteni szándékolt iskola épület, a mennyiben a polgári község pénztárába folyósíttatnék az ezután nyerendő 150 frt jövedelem, a meglevő egyházi ingatlan vagyonnak voltaképen elveszését jelentené, az egyháznak csak az illúorius tulajdon jog maradván meg.

38. szám. A kismarjai ev. ref. egyház a módosított tanítói fizetés leveleket beterjeszti.

A tervezett módosítás az eddigi bérelevelek értékét, a kötelelességek újabb ren-

dezése alapján nagy körültekintéssel, sőt mondhatni az érdekelt egyházi hivatalnokok előnyére változtatván meg, az egyházmegye részéről helyben hagyatik és további megerősítés céljából szabályszerű alakban és számban kiállítva, az egyházkerületre felterjesztetik.

39. szám. Józsa Gábor pósalakai ev. ref. lelkész, fizetéslevelének megsértése miatt a presbytérium ellen panaszt emel.

Az egyházmegyei közgyűlés a panasz érdemleges elbirálásába nem bocsátkozhatván, a f. évi egyházlátogató küldöttséget bizza meg, hogy e tárgyban, a helyszínén magát kellően tájékoztatván, a következő ülésre jelentsen.

40. szám. A pelbárthidai ev. ref. egyház az ócska iskola teleknek 20 — 20 korona évi bérfizetés ellenében a lelkészi és újabb iskolatelekhez csatolása iránt kérvényez.

Az egyházmegyei közgyűlés a jelzett teltétel mellett hajlandó a kérelmet teljesíteni, úgy azonban, hogy ez a kötelezettség változás esetében az utódra, saját beleegyezése nélkül át nem hárítható.

41. szám. A pelbárthidai ev. ref. egyház 711 frt 37 kor. költségvetéssel egy vert falu s nádtetejű lelkészi lak építésére s egyben az építkezési költségeinek fedezésére a toronytőke és magtári gabona felhasználására engedélyt kér.

Kétségtelen, hogy a már lakhatatlanná vált lelkészlak ujjaépítése elodázhatlan, de a mennyiben szerfölött kívánatos, hogy az építkezés é, en az egyház jól felfogott érdekéből minél megfelelőbb módon történjék, az egyházlátogató küldöttség megbizatik, hogy ez ügyet az építkező egyháztanácsossal alaposabb megfontolás és vizsgálat tárgyává t-gye. Az egyházmegyei közgyűlés már most kijelentvén, hogy a toronytőke alapnak eredeti rendeltetésétől való elvonását nem engedélyezheti.

42. szám. A csökmői ev. ref. egyház azon súlyos helyzet folytán, a melylyel az egyháztagek szegénysége következtében felekezeti iskolájának visszaállítása és évi fentartása jár, 1487 korona évi segély megnyerése végett a vallás és közokt. m. kir. kormányhoz folyamodik s kérvényének pártolólág fölterjesztését kéri.

Az egyházmegyei közgyűlés jól ismervén a folyamodó egyháznak súlyosan megpróbáltatásos helyzetét; jóltudván azt is, hogy a csökmői egyházközség nyomott anyagi viszonyai között, erejének végsőig megfeszítésével, minden lehetőt megkísérlett arra nézve, hogy az egyház megmentése végett községivé tett, de egy év leforgása alatt nem várt hanyatlásnak indult iskoláit, a felekezet számára visszavéve, azokat a törvénykövetelte színvonalon fenntartsa; most, midőn az elvállalt terhek és kötelezettségek súlya alatt roskadozván, minden pillanatban ismét attól kell tartania, hogy az egyháznak csak imént helyre állott nyugalma újabb és talán végeredményében veszélyesebb zavarok dölják fel, — az államsegély igénybevételét az egyház megmentésének hathatós eszközéül tekintvén, az erre irányuló kérvényt nem csak meleg pártfogásával és ajánlásával látja el, hanem hasonló fölterjesztésre az egyházkerületet is tisztelettel kéri.

43 szám. Falb Gyula csökmői ág. hitv. ev. tanító állomásában egyházhatóságilag leendő végleges megerősítését kéri.

A kérvény a megszabott idő lejártá után terjesztetvén be, az egyházmegyei ügyvitel értelmében tárgyalásra nem bocsátható, esperesnek azonban kiadatik, hogy a következő gyűlés tárgysorozatába vegye fel. Miről folyamodó végzésileg értesítendő.

44. szám. Jelen jegyzőkönyv hitelesítése

a f. évi ápril hó 8-dikának délutáni 4 órájára a vármegyei főszámvevő hivatalos

helyiségében kitűzetik, a hitelesítéssel előadó
jegyzők közbenjöttével a Nagyváradon lakó
tanácsbírók bizatván meg.

Az 1-től 27-ik számig jegyezte Zsigmond Ferencz egyházmegyei jegyző.
A 27-től—44. számig jegyezte Sulyok István " "

Betűrendes tárgymutató

az 1900. évi ápril 6-án tartott egyházmegyei közgyűlés
jegyzőkönyvéhez.

	Szám
Állami assistentia igénybe vételére, a 216—1899. sz. egyh. kerületi felhívásra, vélemény	18
Antal Jenő a m-telki-i tanítóságban megerősítették s beke- beleztetik	7
Biharvármegye megkerestetik a vasárnap ügyben szabály- rendelet alkotásért	34
Biharvármegye megkerestetik a nagyvárad ev. ref. nőta- nitóképző intézet segélyezéséért	35
Bokros István bihari volt kántor orgonista fitanító emléke megörökítettik	6
Csák Máté és Hegyesi Márton tanácsbírák a mezőtelki-i i kola ügyében kiküldetnek	24
Csatár közalap tartozásainak záros határidő alatt kiegyenlité- sére fegyelmi eljárás terhe alatt köteleztetik	15
Csökmő iskolái fentartására 1487 korona államsegély kér- vénye pártolással felterjesztetik	42
Egyházi bíróság ügyviteli szabályzatra — Hegyesi Márton által vélemény	16
Egyházmegye volt ügyésze dr. Fazekas Imre emléke meg örökítettik	5
Egyházmegyei ügyészül dr. Thury Kálmán megválasztatik	9
Egyházak presbyterei és tanítói az egyházas buzgó mun- kálkodásra felhivatnak	11
Egyházmegye 34—1899. számú határozata felfüggesztetik	32
Eperjesi István debreczeni könyvtárosnak 40 kis biblia kül- désért köszönet	8
Esperesi jelentés az 1900 április 6-iki gyűléshez	4

Esperes a tökesegélyek felhasználásáról külön részletes számadásokat kívánjon	20
Élesd újabb fölterjesztése iskolája államosítására pártolással felterjesztetik	19
Falb Gyula csökmői tanító bekebelezése iránt beterjesztett kérvénye későn adatván be, a jövő gyűlésre marad . . .	43
Fazekas Imre volt egyh. megyei ügyész emléke megörökítettetik.	5
Fugyinak a helyi hitelszövetkezetbe 5 részvényt nyel belépése megengedtetik	26
Furtai Kállai Imre s társai felebbezése a harangoztatás ügyében elutasítottatik	21
Képviselők igazoltattak	3
Kismarjai módosított tanítói díjlevelek jóváhagyatnak s felterjesztetnek	38
Könyvtár tőkepénze kezelés végett a közpénztárba átadatik	12
Könyvtár átvétele alkalmával a hiányzó könyvekre még egy évig a felelősség Eszenyi Sándorra hagyatik . . .	29
Köröznagyrévi missiói jelentés az 1899. év utolsó negyedéről	30
Köröznagyrévi körlelkészül Vajda Mihály pettyéni lelkész választatik	31
Közjegyzők eljárására, a családi értesítők ingyen bekivá- nása ügyében döntvény kéretik	33
Magyar Kakucs a rendes államsegélyből részt kap (40 kor.)	17
Magyar-Kakucs a lelkészi lakra nyert 500 frt felhasználásáról a számvevőszék elnökéhez részletesen számoljon . .	20
Mezei Imre kismarjai elhunyt fitanító emléke megörökítettetik	6
Mező-Telki tanítóságban Antal Jenő megerősítettetik . . .	7
Mező-Telki iskolája államosítása ügyében Csák M. és Hegyesi M. tanácsbírók küldetnek ki	24
Mészáros Ferencz a h.k.pályi-i tanítóságban megerősítettetik s bekebeleztetik	7
Miskolczy Ferencz dr. világi jegyző a gyűlésben részt nem vehet	2
Missiói jelentés az 1899-ik év utolsó negyedéről K. Nagy-Révtől	30
Nagy Kálmán a pósalakai tanítóságban megerősítettetik s bekebeleztetik	7

	Szám.
Nagyváradai ev. ref. leány internátus számadásai 1899-ről	28
Nagyváradai nőtanítóképző intézet nagybizottsága határozatai	27
„ „ „ segélyezéséért Biharvár- megye megkerestetik	35
Örvéndnek 645 □ öl földeladása megengedtetik s felter- jesztetik	26
Pályiban Mészáros Ferencz a tanítóságban megerősítettik	7
Pósalakán a tanítóságban Nagy Kálmán „	7
„ az iskola államosítása nem engedtetik meg	37
Pelbárhida ócska iskola telkét a lelkeszi és tanítói udva- rokhoz csatolhatja	40
Pelbárhida lelké-zlaka építésére a visitatio tanácsát várja be	41
Pusztá-Ujlak sírhelyekért a más felekezetűektől 5 koronát szedhet	25
Ritók Zsigmond egyházmegyei gondnok a gyűlésben részt nem vehet	2
Számadások jóváhagyatnak s 1899—1900-ról a számadók felmentetnek	12
Szabó Lajos b-püspök-i elhalt fitanító emléke megörökít- tetik	6
Thury Kálmán dr. egyházmegyei ügyészül megválasztatott	9
Jákó Hódos kivetése templom s torony javításra jóváha- gyatott	23
Józsa Gábor fizetés kárpótlás ügyében a visitatio szerez- zen tapasztalatokat s jelentsen	39
Vasárnap megszentelése ügyében Biharvármegye szabály- rendelet alkotásért megkerestetik	34
Váncsodi egyháznak 50 köből magtári gabona felhasználása építkezésre megengedtetett	22

